

Rozhovor časopisu *Reconquista* s členom redakcie Délského potápeč

Mizerná úroveň vedomostí je pupočnou šnúrou prepojená s (ne)ochotou vzdelávať sa. Ale kde je vôľa, tam je cesta! Človek sa učí celý život, aj keď niekto viac, iný menej. V ére moderných informačných technológií je príhodnejšie lamentovať viac nad overiteľnosťou a kvalitou faktov, ako nad ich chabou dostupnosťou. Poslednou brzdou v pátraní po tabuizovaných témach a ich obsahu ostáva jazyková bariéra. Tú do veľkej miery svojimi prekladmi pomohol zmierniť Délsky potápač. V našom priestore svojim obsahom nemá konkurenciu a nanešťastie ani zďaleka takú návštevnosť, akú by si zaslúžil. Má však široký záber, obdivuhodnú frekvenciu aktualizácií a bol ochotný odpovedať na moje otázky. Berte ich ako pozvánku na rozhodne zaujímavý internetový portál.

*

Délsky potápač vznikol na základe blogu. Priznám sa, ďalšie fakty sú mi neznáme. Môžeš na úvod zaspomínať, ako vlastne tento úspešný projekt vznikol?

Původním záměrem blogu Délský potápeč (ďalej len DP, pozn.red.) měly být mé soukromé výpisky z četby a nesmělé pokusy o překlady z angličtiny. Namísto výkladu a osobních rozprav v nějaké skupině (*Lesezirkel*, čtenářský kroužek) jsem se chtěl „podělit“ o své čtenářské zážitky, objevy zapomenutých, polozapomenutých nebo naopak zcela nových myšlenek. Neosobně. Neosobním sdílením mám na mysli – na mé osobě a identitě nezáleží, navíc jsem přesvědčen, že při zachování určitých pravidel (uvádění zdrojů, neupravování původních textů, nepřipojování emotivních předmluv nebo dodatků apod.) mám právo na zachování soukromí.

Téměř okamžitě se nezávisle na sobě ozvalo několik jedinců, kteří během „blogového“ období přispívali svým *potápěním*. Ačkoli už v rámci Délského potápěče nejsou aktivní, přispěli k relativně jedinečné tématické a myšlenkové pestrosti DP. A co znamená *potápění*? Je tím myšleno objevování myšlenek, událostí a osobností, které by byly zapomenuty, jsou nepovšimnuty anebo živoří na okraji zájmu. K tomuto označení mě inspiroval citát z publikace nakladatelství Herrmann a synové: *Hérakleitos z Efesu – Řeč o povaze bytí* (Praha 1993):

„Obraz potápěče, který se vrhá do hlubiny proudu, do hlubiny, kterou z povrchu neprohledá, aby díky své zdatnosti vynesl něco, co zazáří...“

Po určité době mně přestala platforma Blogspot vyhovovat a tak jsem se rozhodl přesunout blog na vlastní doménu a dát stránkám lepší grafickou podobu. Neocenitelným obohacím činnosti Délského potápěče pak bylo zapojení Karla Velikého, jehož především publikační činnost (nejen v rámci DP) je zcela unikátní. Dalším zásadním obohacím pak bylo zapojení překladatele Tomáše, který frekvencí a kvalitou příspěvků pozvedl stránky na česko-slovenské poměry měrou nevídanou. Já se postupem času přesunul především k zajištění chodu Délského potápěče po technické stránce. Pokud si redakce časopisu *Reconquista* myslí, že jsme úspěšný projekt, tak si toho upřímně vážíme, ale neusínáme na vavřínech.

Stále je co zlepšovat.

Áno, DP rozhodne je podľa nás úspešný. Pred desiatimi rokmi ešte nebol pojem *alternatívne médium* sprofanovaný tak ako dnes. Momentálne chápem DP ako alternatívu nielen voči tzv. *mainstreamu*, ale aj voči tzv. *alternatívnym médiám*. Pochopenie väčšiny publikovaných textov totiž vyžaduje určitú orientáciu v tematike, čo obyčajným konzumentom príliš nevoní. Naopak, tých inteligentnejších to provokuje k hlbšiemu štúdiu. Považujete výber obsahu zároveň aj za akýsi prostriedok na podporu kritického myslenia?

Upřímně řečeno mě vůbec nezajímá, jestli je pojem *alternativní médium* zprofanovaný nebo ne. Mám pocit, že akceptací označení alternativní médium bychom se dobrovolně zařadili do jakéhosi myšlenkového ghetta, uznali, že je zde vládnoucí hlavní proud (*mainstream*) a pak nějaké okrajové alternativy (bez jakéhokoli vlivu).

K vašemu dotazu na pochopení publikovaných textů. Pokud bych měl uznat existenci nějaké *cílové skupiny*, tak jsou to mladší lidé s hlubším zájmem o další studium. Proto jsou relativně náročné texty doplněny odkazy na Wikipedii a poznámkovými aparáty. Jde o to, povzbudit čtenáře k dalšímu, doplňujícímu studiu, k zařazení myšlenek, osobností a událostí do dějinného kontextu (není nic horšího, než soudit minulost optikou dneška). Pokud nějaký *intelektuál* ohrne nos nad odkazy na Wikipedii (jakkoli je tato platforma pro navazující studium nedostačující a politicky zdeformovaná), tak je to čistě jeho problém.

Pýcha předchází pád.

Co se týče *obyčejných konzumentů*. Neodsuzuji *a priori* nikoho. I v šedivé mase *konzumentů* může být pár hledajících, kteří čekají jen na to objevit a být objeveni. Zbytek je prázdný, klouže jen po povrchu. Jsou neochotni nic věnovat, obětovat – jen *mít víc*. Možná to bude znít *elitářsky*, ale souhlasím s názorem Miroslava Dolejšího, že za záchranu stojí jen desetina obyvatel. Zbytek je nenávratně ztracen.

Rôzne zájmové skupiny si dobre uvedomujú, akým účinným nástrojom na zmenu v spoločnosti je mediálna manipulácia verejnou mienkou.

Co jsou dle vašich představ „různé zájmové skupiny“ a jaký je podle vás rozdíl mezi mediální manipulací a politickým marketingem? Mám pocit, že se nevědomky chytáte do pastí *doublespeaku* současné vládnoucí garnitury (nejen) na Slovensku.

Oba pojmy spolu úzko súvisia. Mediálna manipulácia ale nesúvisí len s politickým marketingom. V praxi sa „platené“ články v médiách aj u nás používajú napr. s ekonomickým záujmom bez politických súvislostí na regionálnej úrovni. Čiže klasický príklad korupcie. Ale tému som načrtnol z iného dôvodu. Spoločnosť je polarizovaná na dva tábory. Ten marginálny - liberálny, je v podstate až na pár politických špičiek pomerne konzistentný v obrane liberálnej demokracie a v odpore voči čomukoľvek, čo by jej hegemoniu mohlo narušiť.

Ekonomické zájmy tohoto formátu bez politických vazeb neexistují a rozhodně bych neoznačoval demoliberální, proatlantický tábor za marginální sílu.

Naopak konfesionalne, ale i filozofické rozpory naprieč spektrom ich oponentov rezonujú natoľko, že je vzájomná spolupráca *de facto* nereálna. A za tento stav nemožno viniť len masmédiá, ale aj tzv. médiá alternatívne.

Myslím, že konfesní spory hrají na Slovensku mnohem větší úlohu než v Čechách a na Moravě. Rozpory (nejen filozofické) pak jsou způsobeny neustálým opakováním neúspěšného postupu, prověřeného dávnou i nedávnou historií. Tímto postupem jsou snahy o vytvoření definitivního, čistého a pro všechny myšlenkové proudy univerzálně použitelného programu a poté snahy o vytvoření *jednotné* organizace stmelené tímto univerzálním programem (což předpokládá pohlčení nebo zničení všech konkurenčních skupin). Do příchodu vysněné a neuskutečnitelné doby *dovršení budování* pak patří mezi nejoblíbenější a nejpoužívanější slova „až“ a „tak“. Až bude hotový program, až bude vybudována jednotná organizace, tak změníme společnost, národ atd. Vůbec nejhorším případem jsou pak organizace, které ve své snaze přeskochit období vytváření univerzálního programu namísto toho prostě a úplně převezmou nějaký program z nedávné historie a snaží se jej naroubovat na dnešní geopolitickou, politickou a společenskou realitu.

Málokdo se z těchto chyb minulosti poučil a proto mnozí tyto chyby kontinuálně opakují.

Ľudia si zvykli konzumovať *hotové informácie*, neoverujú si fakty, nehľadajú objektivitu. Cítia sa bezpečne v zákryte stáda, jedno ktorého. Preto je také ľahké

Ľudí za niečo spojiť, ale aj poštváť proti sebe.

Zde nám jako vysvětlení poslouží definice termínu *informační zahlcení*. Lidé jsou vystaveni tak intenzivnímu toku informací, že jsou jím zahlceni a nedokáží záplavu informací zpracovat v přiměřeném čase. Navíc jsou záměrně zaplavováni extrémním množstvím nadbytečných a nesouvisejících informací. Nedokáží rozlišit důležité informace od zbytečných a jsou pak neschopni učinit rychlé a racionální rozhodnutí.

Konzumace *hotových informací* je poté požadovaným výsledkem, díky kterému lze pak s lidmi libovolně manipulovat. Tato manipulace se netýká jen stáda, funguje i na jednotlivce.

V současnosti máme možnost sledovat pokrytecké útoky na sociální média – především Facebook a Twitter – a jejich cenzurní kroky, které je stejně nezachrání od *transformace* a už vůbec ne takzvanou *svobodu projevu*.

Přišel čas nakoupit staré psací stroje a cyklostyly.

Na popredné miesta v rebríčku dôležitosti ste vždy kládli slobodnú diskusiu, preto ma zaujíma, či ste počas svojej existencie nezaregistrovali pokusy o ovplyvňovanie.

Ne. Vzhledem k tomu, že nejsme svázáni s žádnou politickou stranou, nemáme žádné ekonomické vazby a návštěvnost našich stránek se pohybuje řádově jen ve stovkách, jsme nezajímaví pro *spin doctory* (vtipný termín, titíž dnes vedou kampaň proti ovlivňování údajně nezávislých médií).

Což je dobře.

Ponúkate v regióne bývalého Československa najpestrejšie spektrum informácií o rôznych konzervatívnych názorových prúdoch. Evidujete záujem o DP aj z akademického, alebo alternatívneho prostredia, trebárs aj z ľavicových pozícií?

Máme svobodu poskytnout všem myšlenkám prostor na agoře idejí.

Zaregistroval jsem sporadický zájem o Délský potápeč ze strany režimních politologů (Mareš, Vejvodová), kteří si posloužili citacemi na několik našich příspěvků o CasaPound nebo v případě Josefa Smolíka, který námi vydanou knihu G. Fayeho rovnou **odreferoval k psychologům a psychiatrům**. Zlí jazykové by řekli, že uklízení disidentů za časů Sovětského svazu do psychiatrických léčeben bylo zneužívání moci a persekuce, zatímco dnes je to vlastně dobře a upřímně míněná pomoc. Zbytek naší publikační činnosti pak ignorovali. Zřejmě na to nedostali grant.

Ze zahraničních politologů nás požádal o stručný rozhovor José Pedro Zúquete (spoluautor knihy *Protí armádám noci: antiglobalizační hnutí pro 21. století*). Měl by vyjít v jeho chystané knize (*The Identitarians: The Movement Against Globalism and Islam in Europe* – pozn. DP).

Co se týče alternativního a levicového prostředí, tak to dle mého odhadu bude asi tak, že všichni naše stránky čtou, ale nikdo to nepřizná.

Mohu se však samozřejmě mýlit.

Téma tzv. Novej pravice je v kontexte zásadných zmien v európskom priestore možno aktuálnejšia, ako kedykoľvek predtým. Zatiaľ sa však v politickom zápase o potenciálneho voliča javí ako jednoznačne úspešnejší pragmatický populizmus. Prečo?

Se čtyřicetiletým zpožděním se k nám dostává rozmanitý myšlenkový proud, který koncem sedmdesátých let neinvencí francouzští novináři označovali termínem „Nová pravice“. Myšlenkový proud, který eliminuje pragmatismus a populismus a poskytuje namísto chvilkové příležitosti a prchavého úspěchu skutečný základ, myšlenkový substrát, ze kterého může kterákoli evropská identitární strana či hnutí dlouhodobě čerpat.

Po populismu po určité době neštěkne ani pes. Jaký význam má dnes Sládek nebo Slota?

Symbolický. Pri Novej Pravici sa ešte zastavím. Moderné organizácie ako CasaPound, alebo Generation Identitaire zaznamenali slušné úspechy v Západnej Európe. Medzi priateľmi som sa stretol s názormi, že podobne zamerané organizácie u nás nemajú tradíciu a preto ani nádej na úspech.

Předpokládám, že vaši přátelé vyzkoušeli činnost v organizacích typu CasaPound nebo Generace Identity. Nechtěl bych si myslet, že hodili flintu do žita bez jakékoli snahy něco vytvořit, zatímco mají plný přehled o tom, jaká tradice má naději na úspěch.

Pokud ví, která tradice šanci má, tak proč už nás nestmeluje a nevede organizace postavená na této úspěšné tradici?

Takéto organizácie existujú, ale ich úspech je priamo úmerný ochote prekonať už spomínané konfesionalne trecie plochy. Preto má vulgárny nacionalizmus založený na silných slovách a primitívnych činoch ešte aj dnes ďaleko väčšiu podporu, ako argumentácia podporená štúdiom. Nie je preto najväčšou úlohou Novej Pravice prinútiť perspektívnych ľudí rozmýšľať?

Pokud je člověk tupec, tak ho nepřinutí myslet nikdo. Ani Nová pravice. Vulgární cokoli, založené na silných slovech a primitivních činech, je založeno na konzumaci hotových informací (viz výše). Nejdůležitější není začít se vzdělávat, ale vypojit se z tohoto kolotoče, z této hry. Zpomalit. Poznávání skutečných myšlenek a hodnot poté přijde přirozeně.

DP má na konte niekoľko zaujímavých knižných publikácií. Ide o tak v zásade úzkoprofilový tovar, že ani približne 15 miliónový trh (Česko + Slovensko) nedokáže rentabilne uživiť náklad v reprezentatívnejšom prevedení v bežnej distribúcii?

V súčasnej dobe sme zhruba v situácii, že investovaná čiastka sa vrátila. Bez ztráty, bez zisku. Což je v poriadku, pretože čiastka môže byť znovu investovaná do ďalších knižných titulů.

A radši dáme naše knihy do dvoch, troch knihkupectví, která provozují lidé, kteří knihami žijí, než do běžné distribuční mašinerie, která si bere 50 - 60%.

Chod portálu iste vyžaduje nemálo času a energie a samozrejme financií. Neuvažovali ste nad alternatívnou formou financovania formou spoplatneného obsahu? Nie je aj toto cesta, akou sa dá obsah portálu skvalitniť?

Časem a energií (což bychom vítali víc než finance) nás nikdo nepodpoří. O různých variantách financování provozu DP jsem samozřejmě uvažoval, ale před nedávnem jsem se opět přesvědčil, že lidé, co navštěvují naše stránky, prostě nejsou ochotni přispět ničím (čest výjimkám).

První část rozhovoru vyšla v druhém čísle časopisu *Reconquista*.